

מעון חירום לנשים דו"ח פעילות שנתי – 2018

עמותת מעון חירום לנשים, המפעילה, עבור משרד הרווחה, מקלט רב-תרבותי ודירת מעבר לנשים נפגעות אלימות וילדיהן, המשיכה בשנת 2018 בפעילותה למען נשים וילדים, קורבנות האלימות במשפחה. בשנה זו שהו במקלט שישים ואחת נשים ושישים ואחד ילדים. בנוסף, בדירת המעבר המנוהלת ע"י העמותה שהו ארבע נשים וששת ילדיהן.

מי היו השוהות במעון ב- 2018 ?

- גילאי הנשים שהגיעו למקלט נעו בין 18-60. כ-30% מהן בגילאי 18-25, כ-61% בגילאי 26-40. בהשוואה לשנה קודמת קיימת עליה במספר הנשים הצעירות שהגיעו למקלט. רובן מהחברה הערבית.
- מבין הנשים ששהו במקלט היו 40 נשים ערביות ישראליות (66%), 2 נשים יהודיות ילידות הארץ (3%), 4 נשים ילידות אתיופיה (כ-7%), 5 נשים שמוצאן ממדינות חבר העמים (כ-8%), ו-6 נשים חסרות מעמד אזרחי בישראל (כ-16%). בהשוואה לשנה קודמת קיימת עליה משמעותית בכמות הנשים ללא מעמד אזרחי ששהו במקלט.
- כ-51% מהנשים ששהו במקלט זכו להשכלה ברמה של עד ביה"ס יסודי בלבד, וכ-21% מהנשים דיווחו כי סיימו ביה"ס תיכון (מתוכן רק שתי נשים דיווחו כי יש להן תעודת בגרות). שלוש נשים בלבד דיווחו כי הן בעלות למעלה מ-12 שנות לימוד.
- 28 נשים (כ-46%) שהו במקלט ללא ילדים. מתוכן, 8 נשים שעדיין לא ילדו. שאר הנשים נאלצו או בחרו שלא להגיע למקלט עם ילדיהן. נושא הקשר והתקשורת של אמהות אלו עם ילדיהן תפס נדבך משמעותי בעשייה ובטיפול.
- בין השוהות במקלט בשנה זו נכללו 5 נשים שאובחנו טרם כניסתן למקלט כבעלות צרכים מיוחדים בתחום בריאות הנפש.
- בשנה זו 4 נשים הגיעו למקלט בהריון. שתיים מהן, חסרות מעמד אזרחי, בחרו לבצע הפלה במהלך שהותן במעון. אחת מהן ילדה במהלך שהותה במעון.
- משך השהות של 26 נשים (כ-43% מסך הנשים) ששהו במקלט במהלך שנה זו, היה מתחת לחודש ו-8 נשים נוספות שהו במעון פחות מחודשיים (כ-13%). 8 נשים (כ-13%) שהו במקלט למעלה מחצי שנה.

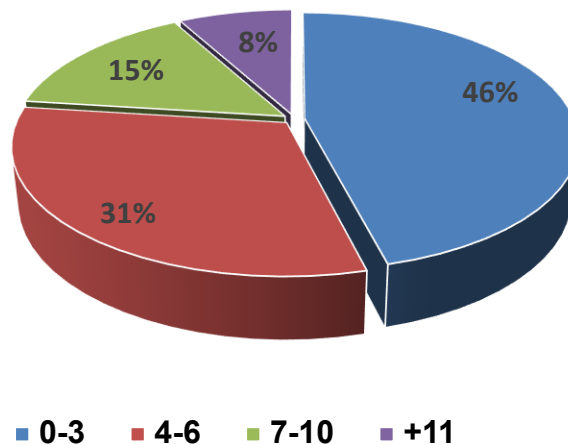
ניתוח יעדי היציאה אליהם יצאו הנשים ששהו במקלט **חודשיים ומעלה** מראה כי הפתרונות בהן בחרו הנשים מגוונים מאוד. 12 (כ-55%) מהנשים יצאו לדיור עצמאי, 3 נשים נוספות (כ-14%) יצאו למשפחה מורחבת (ולא אלימה), 4 נשים (כ-18%) חזרו לביתן ולבן זוגן – עם הסכם משפטי, 2 נשים נוספות עברו לדירת המעבר המופעלת ע"י העמותה, ואשה נוספת עברה למסגרת טיפולית אחרת.

נראה שמשך שהות משמעותי במקלט והטיפול הניתן בזמן זה לאשה וילדיה, מסייעים בצורה ניכרת לנשים לבחור בחלופות של חיים נטולי אלימות עם צאתן מהמקלט.

כאמור, במקלט שהו בשנה זו גם שישים ואחת ילדים. ילדים אלו זכו לקבל סל נרחב של שירותים ופעילויות שיפורט בהמשך. בנוסף, צוות המקלט עסק בכל הקשור בקשר ובתקשורת בין האמהות ששהו במקלט לילדים שלא שהו עימן.

מאפיינים דמוגרפיים מרכזיים של הילדים ששהו במקלט ב- 2018

התפלגות גילאי הילדים - ב-%

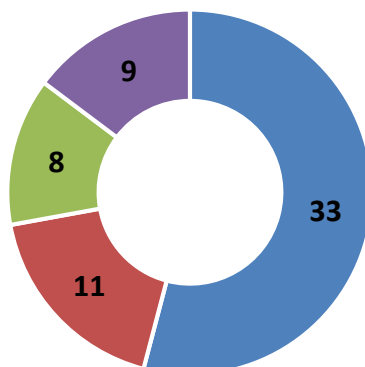
בשנה זו 28 מהילדים (46%) ששהו במקלט עם אימהותיהם היו תינוקות ופעוטות, 19 ילדים (31%) היו בגילאי 3-6 וביקרו בגן הילדים הפעיל בשטח המעון.

נראה שמגמת הגידול בשיעור הילדים בגיל הרך (תינוקות ופעוטות מתחת גיל 3) השוהים במקלט התייצבה (46% - 2018, 54% - 2017, 49% - 2016, 36% - 2015).

לשינוי זה השפעה משמעותית על החיים במקלט, מאחר שברוב שעות היממה הפעוטות מצויים תחת השגחת האמהות – דבר המקשה על ניהול משק הבית במקלט וגם על יציאת הנשים מהמקלט כדי לעבוד ו/או לטפל בעניינים רפואיים, משפטיים ואחרים.

במהלך שנת 2018 החלטנו לייסד במקלט מסגרת פעילות והשגחה עבור תינוקות ופעוטות. מסגרת זו החלה לפעול בספטמבר 2018, ונראה שקיומה מקל על הנשים ומאפשר להן להקדיש יותר זמן לטיפול בעצמן ולסידורים חשובים. אנו נערכות להרחבת ושיפור המסגרת לפעוטות במהלך השנים הקרובות.

התפלגות הילדים לפי מוצא אתני

■ אריתריאה (חסרי מעמד) ■ חבר העמים (חסרי מעמד) ■ יהודי ■ ערבי

עיקרי הפעילות במקלט – 2018

במהלך השעות של הנשים והילדים במקלט, עמותת מעון חירום לנשים מספקת להם קורת גג, מזון ולבוש, ומגוון שירותים ופעילויות שמטרתם לטפל בנשים וילדים ולעזור לנשים לבחור בחיים ללא אלימות עבור עצמן ועבור ילדיהן.

העצמת נשים והכנתן לחיים נטולי אלימות

במסגרת פרוייקט זה מגוון רחב של פעילויות שמטרתן מחד, לספק לנשים תמיכה רגשית ולשקם את דימוין העצמי ומאידך לספק להן כלים מעשיים להתמודדות עם חיים עצמאיים. פעילויות הפרוייקט בשנת 2018 כללו: טיפול רגשי פרטני, מיצוי זכויותיהן של כל אשה ואשה מול מוסדות שונים, הדרכה הורית פרטנית וקבוצתית, קבוצה טיפולית דינמית שנפגשה אחת לשבוע בשעות הערב, שיעורי עברית פרטניים לנשים שנזקקו לכך, מספר רב של סדנאות העשרה והעצמה שכללו: סדנאות בנושא ניהול תקציב ביתי, סדרת סדנאות אומנויות לחימה, סדנאות בישול ואפיה, סדרת שיעורי יוגה ועוד מספר סדנאות ומפגשים בתחומי הטיפוח – שיער, איפור, סטיילינג. לרגל היום הבינ"ל למאבק באלימות הזמנו הנשים לארוחת בוקר מפנקת בבית קפה. מרבית הסדנאות ופעילויות ההעשרה בוצעו ע"י מתנדבים ומתנדבות – בליווי נשות צוות. בנוסף, הנשים יחד עם ילדיהן ובליווי אנשי צוות, יצאו למספר טיולים בטבע, לבילויים חווייתיים בבריכות שחיה, בפארק מיים ועוד. מעבר להנאה הגלומה בפעילויות האלו, ולכך שמרבית הנשים והילדים נחשפו בראשונה לפעילויות מסוג זה, חשנו שישנה חשיבות רבה לחיזוק הקשר המיטיב בין האמהות לילדים וגם לסמכות והאחריות ההורית הנגזרת מהבילוי ביחד "בחוץ".

כל אלו ועוד, מרכיבים תהליך שיקומי מורכב של הקניית מיומנויות יום יומיות שיאפשרו לנשים לבחור בחיים עצמאיים.

במהלך השנה הוספנו לצוות מדריכה פרטנית שעל פי הנחיות הצוות הטיפולי עסקה בסיוע ותמיכה פרטניים לנשים שנזקקו לכך. במסגרת פעילותה היא עסקה בליווי נשים לרופאים, עו"ד, מרכז קשר, הדרכת אמהות פרטנית, הדרכת בישול, הקניית הרגלי סדר וניקיון ועוד. כמו-כן, הצטרפה לצוות המקלט פסיכיאטרית שמייצגת ומסייעת בטיפול בנשים בעלות צרכים מיוחדים בתחום בריאות הנפש.

אף אשה שהגיעה למקלט בשנת 2018 לא עבדה בעבודה מסודרת (מחוץ לבית) לפני כניסתה למקלט. חלק מהנשים, בעיקר חסרות מעמד אזרחי, עבדו בעבודות מזדמנות וללא תלושי שכר גם לפני הגעתן למקלט.

במהלך שנה זו, צוות המקלט שם דגש על עידוד הנשים להשתלבות בעולם התעסוקה, וזאת במטרה לסייע להן להיות עצמאיות מבחינה כלכלית. לשמחתנו, 19 מהנשים ששהו במקלט בשנה זו עבדו מחוץ למקלט וקיבלו שכר בגין עבודתן - במהלך שהותן בו. רובן בעבודות ניקיון ומשק בית.

הנשים העובדות זכו לקבל מצוות המעון תמיכה רגשית ומעשית שאפשרה להן לחזק את יכולותיהן התעסוקתיות – החל בטיפול בילדים בשעות העבודה של האם והוצאת ילדים מבתי ספר והבאתם למקלט וכלה במציאת עבודות והדרכה על אופן ההתנהלות של עובדת מול מעסיק.

תיקון לחוק הבטחת הכנסה

בחודש יוני 2017 נכנס לתוקפו התיקון לחוק הבטחת הכנסה. תיקון זה מאפשר לנשים השוהות במקלט, ולא קיבלו הבטחת הכנסה לפני כניסתן אליו, להגיש בקשה לקבלת הבטחת הכנסה תוך כחודש מיום כניסתן למקלט, ולקבל הבטחת הכנסה במהלך שהותן במקלט. לתיקון לחוק השפעה חיובית משמעותית על מצבן הכלכלי של נשים השוהות במקלטים. כספי הבטחת הכנסה מאפשרים להם לשלם התחייבויות כספיות להן התחייבו לפני כניסתן למקלט (שכ"ד, תשלום הלוואות, צמצום חובות וכו') – ובכך שהותן במקלט לא מחמירה את מצבן הכלכלי. בשנת 2018 סייענו לכל הנשים שהיו זכאיות להבטחת הכנסה (24 נשים סה"כ) לקבל הבטחת הכנסה.

חינוך, תמיכה, טיפול והעשרה - ילדים

הפרוייקט מספק מגוון שירותים לילדים השוהים במעון עם אמהותיהם ונפגעו מאלימות בביתם. חלקם נפגעו מחשיפה לאלימות נגד אימם "בלבד", וחלקם מהתעללות שעברו בעצמם ואף מאלימות מינית.

הפעילויות כללו: הפעלת גן ילדים בשטח המקלט, טיפול פרטני ו/או דיאדי אחת לשבוע לכל ילד מעל גיל 5 ע"י עובדת סוציאלית, חוג ריתמוסיקה – לילדי הגן, חוג טבע, חוג יוגה וחוג חיות בשעות אחה"צ לכל ילדי הגן וביה"ס, מסגרת פעילות מעשירה בחופשת הקיץ ובחופשות

החגים, הפעלת מרכז למידה שכלל ליווי ותמיכה לימודית פרטנית לכל ילד ע"י צוות הפרויקט ומורות מתנדבות, ליווי ילדי ביה"ס בהשתלבותם במסגרות חינוכיות מתאימות, מסיבות בחגים ובימי הולדת, פעילויות פנאי בשעות אחה"צ – מדי יום, ביקור בהצגות ובסרטי ילדים, יציאות לגן חיות ולמדעטק, ביקורים בבריכת שחיה ובחוף הים, טיולים וימי כייף ועוד. בנוסף, כל אם קיבלה הדרכה הורית פרטנית וקבוצת הנשים הטיפולית דנה רבות בנושאי הורות. ראוי לציין כי גם בשנה זו לא זנחנו את הקשר עם הילדים לאחר צאתם מהמקלט. חלק מהילדים שיצאו מהמקלט למגורים באזור חיפה ו/או שהו בדירת המעבר, השתתפו באופן סדיר בפעילויות ההעשרה ופנאי שיועדו לילדי המקלט.

פעילות קייצית מהנה

ייעוץ וייצוג משפטי

במהלך שנה זו, 32 מהנשים ששהו במקלט נעזרו בשירותי ייעוץ ו/או ייצוג משפטי – 20 מהן השתמשו בשירותיה של עורכת הדין שמספקת לעמותה שירותי ייעוץ וייצוג משפטי באופן קבוע, והנשים אחרות הסתייעו בעורכי דין אחרים שמונו להם ע"י הסיוע המשפטי ו/או נשכרו לפני כניסתן למקלט. נשים נוספות ששהו במקלט נעזרו בעורכת הדין שפועלת מטעם המקלט לצורך קבלת ייעוץ, שבעקבותיו לא היה צורך בייצוג משפטי.

בנוסף, עורכת הדין מטעמנו המשיכה בשנה זו, במסגרת הפרוייקט הנדון, לייצג נשים רבות ששהו במעון בעבר, וענייניהן המשפטיים טרם הסתיימו עם יציאתן מהמעון.

התחום המרכזי בו עוסק הפרוייקט הינו תחום האישות (גירושין, משמורת, סדרי ראייה, מזונות, הכרה באבהות וצווי הגנה). במהלך שנת 2018 עו"ד מטעם המקלט טיפלה ב-12 תביעות לגירושין פרידה והתרת נישואין, 10 תביעות למזונות, 11 תביעות משמורת, 10 מקרים של

קביעת סדרי ראייה ופיקוח עליהם, 4 הסכמי שלום בית ומקרים רבים של טיפול בחובות (מרביתם מול ההוצאה לפועל). במרבית המקרים, לאחר הליכים לא פשוטים, הנשים מצליחות למצות את זכויותיהן הנובעות מהנישואין ומהגירושין, כולל חלוקת רכוש, משמורת וקבלת דמי מזונות.

פרוייקט דירת מעבר

השהות של נשים וילדיהן בדירת המעבר מהווה שלב מעבר בין החיים המוגנים במקלט, לבין חיים עצמאיים לחלוטין. במהלך השנה שהו בדירת המעבר ארבע נשים יחד עם ששת ילדיהן. במהלך תקופת שהותן בדירת המעבר, ארבעת הנשים עבדו לפרנסתן. שתיים מהן סיימו את שהותן בדירת המעבר ברבעון הראשון של 2018 – אחת מהן יצא לחיים עצמאיים, בקהילה והשניה חזרה למקלט בשל עלייה ברמת הסיכון שלה – ולאחר תהליך מורכב ומסודר היגרה מישראל. שתי הנשים הנוספות שהו במהלך רוב שנת 2018 בדירה, וניכר היה שעברו תהליך טיפולי ושיקומי משמעותי. נשים אלו עדיין שוהות בדירה.

עשייה ושותפויות בקהילה

עמותת מעון חירום לנשים פועלת למען העלאת המודעות לאלימות כלפי נשים בציבור ככלל, ומול בעלי מקצוע הנפגשים בנשים וילדים נפגעי אלימות בפרט.

- הובלת שיתופי הפעולה בין מפעילי המקלטים בישראל. מנכ"לית העמותה הינה יו"ר פורום העמותות המפעילות מקלטים, ומנהלת המקלט הינה יו"ר פורום מנהלות המקלטים.
- השתתפות בדיונים בנושא אלימות כלפי נשים במסגרת הועדה לקידום מעמד האשה בכנסת.
- אירוח שופטים במקלט במשותף עם נציגות שירות פרט ומשפחה של משרד הרווחה וקיום שיח פתוח לגבי סוגיות משפטיות הקשורות לנשים וילדים השוהים במקלטים.
- השתתפות בפורום עירוני של ארגונים העוסקים במאבק באלימות כלפי נשים.
- אירוח סטודנטים לרפואה וחשיפתם לתופעת האלימות נגד נשים באופן מתמשך.

התנדבות ותרומות

בשנה זו זכינו לתמיכה גדולה מהקהילה הסובבת את המעון. ארגונים, חברות ואנשים פרטיים בחרו להתנדב ולתרום למעון ציוד, מוצרים, שירותים, פעילויות וכסף. בנוסף, כ-50 סטודנטים מתנדבים, תלמידי מחויבות אישית מביה"ס ליאו-באק ומביה"ס האורתודוקסי, מתנדבים משירות לאומי-אזרחי ומתנדבים פרטיים פעלו במעון ותרמו רבות להעשרת הילדים ולכך שהילדים נהנו מתשומת הלב של מבוגרים מיטיבים במשך שעות הצהריים והערב.

תודות

זוהי הזדמנות נפלאה להודות לכל מי שתרמו לעשייה למען הנשים ששהו במקלט וילדיהן:

- צוות המקלט המסור
- משרד הרווחה התומך בפעילותנו – מקצועית וכספית
- הועד המנהל
- ועדת הביקורת
- תורמים מכל קצוות הקשת – קרנות, חברות, ואנשים פרטיים
- מתנדבים ומתנדבות

*"תכונה קוסמת של האור שאנו מביצים אצל אחריט, היא
שרחוק מלהתנדף - כמו השתקפות - הוא חוזר אלינו מואבר."
ויקטור הווא, אלוהי החיים*

אנו מקוות לזכות באמונכם/ ובתמיכתכם/ גם בשנה הקרובה.

תמיכתכם חיונית להצלחתנו להמשיך ולספק לנשים נפגעות אלימות וילדיהן בית חם ובטוח, ולהכניס לחיים נטולי אלימות.